

**การบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเครือข่ายชัยบุรี
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3**
**PARTICIPATORY ADMINISTRATION OF CHAIYABURI NETWORK SCHOOLS UNDER
SURATTHANI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3**

¹อาภาภรณ์ พรหมกุล, ²ธารินี กิตติกาญจนโสภณ, และ ³วรชัย วิภูอุปโภคตร

¹Apaporn Promkul, ²Tarinee Kittikanjanasophon, and ³Vorachai Vipoooparakhotl

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Faculty of Education, Bangkok Thonburi University

Email: arpapom@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเครือข่ายชัยบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 และ 2) เปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเครือข่ายชัยบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ตามการประเมินของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา จำแนกตามอายุและประสบการณ์ทำงาน

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรในการวิจัยเป็นคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาเครือข่ายชัยบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 จำนวน 290 คน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 165 คน กำหนดขนาดตามตารางเครจซี่และมอร์แกน และด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการทดสอบค่าเอฟ

ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเครือข่ายชัยบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด และ 2) ผลการเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเครือข่ายชัยบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ตามการประเมินของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา จำแนกตามอายุและประสบการณ์ทำงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม, คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาเครือข่ายชัยบุรี, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3

Abstract

The purposes of this research were: 1) to study the participatory administration of Chaiyaburi network schools under Suratthani Primary Educational Service Area Office 3; and 2) to compare the participatory administration of Chaiyaburi network schools under Suratthani Primary Educational Service Area Office 3, according to the evaluation of schools committee. Classified by age and work experience.

This research was a survey research. The population was the committee of Chaiyaburi network schools under the Suratthani Primary Educational Service Area Office3, there were 290 people. The

sample was 165 people, determined according to the Krejcie and Morgan's tables, and by stratified random sampling method. The data collection instrument was a 5-level rating scale questionnaire. Statistics used in data analysis included frequency, percentage, mean, and Standard Deviation, t-test and F-test.

The results of the research found that: 1) the participatory administration of Chaiyaburi network schools under Suratthani Primary Educational Service Area Office 3, overall and aspect were at the highest level; and 2) comparison of the participatory administration of Chaiyaburi network schools under Suratthani Primary Educational Service Area Office 3, according to the evaluation of schools committee. Classified by age and work experience, overall were not different.

Keywords: Participatory Administration, Chaiyaburi Network Schools, Suratthani Primary Educational Service Area Office 3

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญประการหนึ่งในกระบวนการเสริมสร้างและปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์แก่เยาวชนให้เป็นพลเมืองที่ดีมีคุณภาพ และด้วยความตระหนักในเรื่องดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินการบริหารจัดการการศึกษาโดยเน้นพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมและมีความเป็นพลเมืองที่ดีตามนโยบายและทิศทางของการพัฒนาประเทศมาโดยตลอด โดยขับเคลื่อนนโยบายผ่านการดำเนินโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดจนการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนให้ครู ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้เกี่ยวข้อง ทุกฝ่าย ได้ใช้เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาทั้งระบบ เพื่อให้การพัฒนาผู้เรียนในแต่ละระดับชั้นเป็นไปในทิศทางเดียวกัน มีความเหมาะสมและบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2565)

การมีส่วนร่วมในการศึกษากับการบริหารและการจัดการศึกษา ถ้าจะพิจารณาถึงเรื่องของการมีส่วนร่วมจะเห็นว่าหลายลักษณะหลายรูปแบบวิธีการบางคนเพียงบริจาคเงินช่วยเหลือโรงเรียนให้ค่าปรึกษาแก่โรงเรียน หรือแม้แต่ช่วยประชาสัมพันธ์ภารกิจของโรงเรียนเหล่านี้ก็ถือว่ามีส่วนร่วม แต่จะมีส่วนร่วมในการบริหารและการจัดการศึกษา ซึ่งการมีส่วนร่วมในการศึกษากับการมีส่วนร่วมในการบริหาร และการจัดการมีข้อสังเกต ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมในการศึกษา เช่น การบริจาคเงิน สิ่งของ เพื่อช่วยเหลือ การร่วมแรงร่วมใจของโรงเรียน เช่น การทำสื่ การสร้างรั้ว การเข้าประชุม การบริจาคที่ดินสร้างโรงเรียน เป็นต้น ในลักษณะนี้ไม่ถือเป็นเรื่องของการบริหาร เพราะว่าเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเท่านั้น 2) การมีส่วนร่วมในการบริหารและการจัดการศึกษาในหลักการบริหารจะมีกระบวนการและขอบเขตที่แน่นอน เช่น มีการใช้ทรัพยากร ใช้เทคนิคในกระบวนการบริหาร ดังนั้นจึงต้องพิจารณาว่ากิจกรรมของผู้เข้าร่วมมีลักษณะใดและเข้าช่วยของการบริหารจัดการหรือไม่ ในกรณีนี้บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาที่กำหนดการขึ้นใหม่นั้นจะเข้าลักษณะของการร่วมบริหารกิจการของสถานศึกษาเพราะมีการวางแผน การประชุม การแสดงความคิดเห็น การประสานงาน การรายงานและติดตามผล เป็นต้น นอกจากนี้การมีส่วนร่วมยังพิจารณาได้หลายมุมมองซึ่งมีทั้งทางตรงและทางอ้อม (Coadoli, I. C, 1992) อย่างไรก็ตาม ถึงแม้รัฐจะกำหนดนโยบายกระจายอำนาจให้สถานศึกษาได้บริหารจัดการตนเองมากขึ้น แต่การเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนผู้ปกครอง และผู้ทรงคุณวุฒิในฐานะที่เป็นกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียนทุกระดับการศึกษา บุคคลเหล่านี้มีบทบาทเพียงเล็กน้อยเป็นเพียงกรรมการที่ปรึกษาหรือรับทราบการดำเนินงานของสถานศึกษาเท่านั้นไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาที่กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ การกำหนดหลักสูตร แบบเรียน และการจัดการเรียน การสอน ทำให้การจัดการศึกษาไม่สอดคล้องกับสภาพความต้องการ

ของการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ และสังคมของท้องถิ่นและตัวผู้เรียน จะมีอยู่บ้างในรูปของการช่วยเหลือแรงงาน เงิน วัสดุ ครุภัณฑ์ มากกว่าการร่วมคิดร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจและร่วมติดตามผล ซึ่งถือว่าเป็นจุดอ่อนของระบบคณะกรรมการทุกระดับโดยเฉพาะในระดับโรงเรียนของสถานศึกษาเครือข่ายชัยบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ซึ่งเป็นระดับที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด

ดังนั้นบทความวิจัยนี้นำเสนอ การบริหารแบบมีส่วนร่วม ของสถานศึกษาเครือข่ายชัยบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 เพื่อจะเป็นแนวทางในการบริหารงานพร้อมให้ข้อเสนอแนะแก่โรงเรียนในการปฏิบัติงาน อันจะส่งผลต่อการจัดการศึกษาที่มีระดับคุณภาพและมาตรฐานที่สูงขึ้น ผู้มีส่วนร่วมเกี่ยวข้องเกิดความพึงพอใจในการสนับสนุนและเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของโรงเรียนอย่างจริงจัง

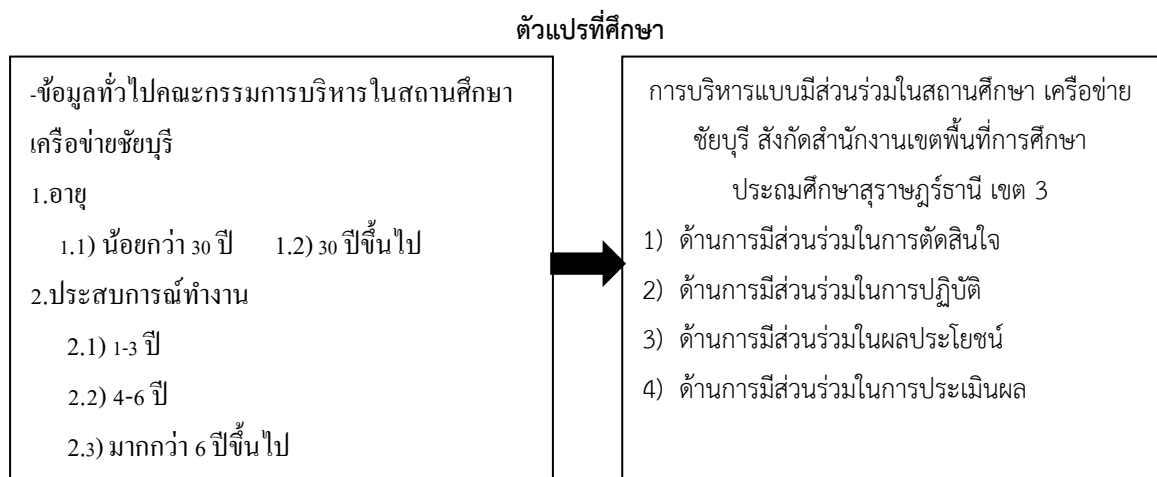
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเครือข่ายชัยบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ตามการประเมินของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา จำแนกตามอายุและประสบการณ์ในการทำงาน

2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเครือข่ายชัยบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 3 จำแนกตามอายุ และประสบการณ์การทำงาน ตามการประเมินของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดการบริหารส่วนตำบลบางครกอำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของสภารัตน์ สมศักดิ์ (2559:3) มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1. กรอบแนวคิดการวิจัย

ทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษา ระบบ ระเบียบ กฎเกณฑ์มีการประสานความร่วมมือกันภายในองค์กรโดยใช้ทรัพยากร และเทคนิคต่างๆอย่างเหมาะสม และหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม ตามแนวคิดของโคเฮน และอัฟฮอฟ (Cohen and Uphoff. 1980) เกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม จำนวน 4 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ
3. ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ส่วน
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

การดำเนินการวิจัย

ประชากร: ประชากรในการวิจัยนี้ได้แก่ คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาของสถานศึกษาเครือข่ายชัยบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 3 จำนวน 11 โรงเรียน ทั้งสิ้น 290 คน

กลุ่มตัวอย่าง: กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ได้แก่ คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาของสถานศึกษาเครือข่ายชัยบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 3 กำหนดขนาดตัวอย่างตามตารางกำหนดขนาด เครื่องชี้ และมอร์แกน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 165 คน และดำเนินการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling)

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย: ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยมี ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นตอนการออกแบบและสร้างการบริหารแบบมีส่วนร่วม
2. ขั้นการตรวจสอบคุณภาพและความเหมาะสมของแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน และปรับปรุงแก้ไข โดยนำผลวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ มาเปรียบเทียบ เพื่อให้ครอบคลุมขอบเขตการศึกษา
3. ขั้นตอนการทดลองใช้ โดยนำเครื่องมือหรือแบบสอบถามไปทดลองใช้ กับผู้บริหาร ครู หัวหน้างาน 4 ฝ่าย และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนขนาดใหญ่
4. ขั้นการตรวจสอบคุณภาพและความเหมาะสม ได้ทำการตรวจสอบคุณภาพและความเหมาะสมการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา และ
5. ขั้นตอนการปรับปรุงการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยประเมินความพึงพอใจก่อนและหลังการใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา ตามแนวคิดของโคเฮน และอัฟฮอฟ (Cohen and Uphoff, 1980)

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. สถานที่ทำการทดลอง ได้แก่ โรงเรียน 1 โรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1
2. การเตรียมการทดลอง ได้แก่ 1) ขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลและทดลองใช้ระบบ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 2) เตรียมระบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาที่พัฒนาแล้วใส่ไว้ใน Google Form ส่งข้อมูลถึงสถานศึกษาและทดสอบการใช้งาน และ 3) เตรียมสถานที่ คอมพิวเตอร์ และกำหนดเวลาที่ทำการทดลองการใช้งาน
3. การดำเนินการทดลอง โดยนำการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ผ่านการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลองใช้เพื่อประเมินหาคุณภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แบบสอบถามการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาเครือข่ายชัยบุรี เป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ซึ่งประเมินด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

จากการกำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัย สามารถนำข้อมูลที่ได้ในแต่ละขั้นตอนไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ทางสถิติ ดังนี้ (1) ข้อมูลทั่วไปของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาเครือข่ายชัยบุรีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ประกอบด้วย 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านอายุ และ 2) ด้านประสบการณ์ทำงาน (2) การบริหารแบบมีส่วนร่วม ใน 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ 3) ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และ 4) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายชัยบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3

การบริหารแบบมีส่วนร่วม	Mean	S.D.	ระดับ
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	4.66	0.52	มากที่สุด
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	4.67	0.52	มากที่สุด
3. ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	4.72	0.49	มากที่สุด
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	4.71	0.50	มากที่สุด
รวม	4.69	0.51	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย คือ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ และด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 3 จำแนกตามอายุ และประสบการณ์การทำงาน ตารางที่ 2-3

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาเครือข่ายชัยบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 จำแนกตามอายุ

การบริหารแบบมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษา	น้อยกว่า 30 ปี		30 ปีขึ้นไป		t	Sig
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	4.66	0.31	4.66	0.41	-.030	.214
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	4.67	0.36	4.67	0.41	-.045	.658
3. ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	4.74	0.34	4.72	0.38	.290	.919
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	4.67	0.39	4.72	0.38	-.548	.714
ภาพรวมทั้ง 4 ด้าน	4.69	0.31	4.69	0.36	-.085	.812

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายชัยบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 จำแนกตามอายุ ภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาเครือข่ายชัยบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน

การบริหารแบบมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษา	1 - 3 ปี		4 - 6 ปี		มากกว่า 7 ปี		F	Sig
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	4.67	0.26	4.60	0.43	4.69	0.41	.719	.489
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	4.69	0.30	4.64	0.40	4.68	0.43	.175	.840
3. ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	4.73	0.27	4.71	0.35	4.73	0.40	.045	.956
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	4.70	0.28	4.66	0.38	4.73	0.41	.550	.578
ภาพรวมทั้ง 4 ด้าน	4.70	0.25	4.65	0.33	4.71	0.38	.366	.694

จากตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาเครือข่ายชัยบุรี สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 จำแนกตามที่มีประสบการณ์ทำงาน พบว่า คณะกรรมการการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาเครือข่ายชัยบุรี สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 สรุปผลการวิจัยดังนี้

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาในการบริหารสถานศึกษาเครือข่ายชัยบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ และด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ตามลำดับ สรุปผลดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาเครือข่ายชัยบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ได้แก่ ร่วมแสดงความยินดีเมื่อมีการบริหารจัดการร่วมกันมีผลออกมาสำเร็จ ให้กำลังใจซึ่งกันและกัน เมื่อมีการบริหารจัดการร่วมกันมีปัญหา และ ให้การยกย่อง ชื่นชม เมื่อมีการบริหารจัดการร่วมกันมีผลออกมาสำเร็จ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาเครือข่ายชัยบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยจำนวน 3 อันดับ ได้แก่ มีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านการให้ความมีส่วนร่วมในการดำเนินงานในกิจกรรมต่าง ๆ ตามภารกิจที่กำหนดร่วมกัน และมีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาเครือข่ายชัยบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยจำนวน 3 อันดับ ได้แก่ มีส่วนร่วมตัดสินใจในช่วงเริ่มต้นดำเนินการและปฏิบัติตามแผนการทำงาน มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สาเหตุ และมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ คิดค้นแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหา ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาเครือข่ายชัยบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยจำนวน 3 อันดับ ได้แก่ มีส่วนร่วมในการติดตาม ประเมินผลเพื่อปรับปรุงและพัฒนางานหรือภารกิจร่วมกัน เปิดโอกาสให้ครูและนักเรียนมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล ด้านที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือเปิดโอกาสให้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องภายนอกสถานศึกษาได้ร่วมติดตามประเมินผล และมีส่วนร่วมในการติดตาม ประเมินผลหลังการดำเนินงาน ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาเครือข่ายชัยบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 จำแนกตามอายุ และประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาเครือข่ายชัยบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ส่วนคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาเครือข่ายชัยบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

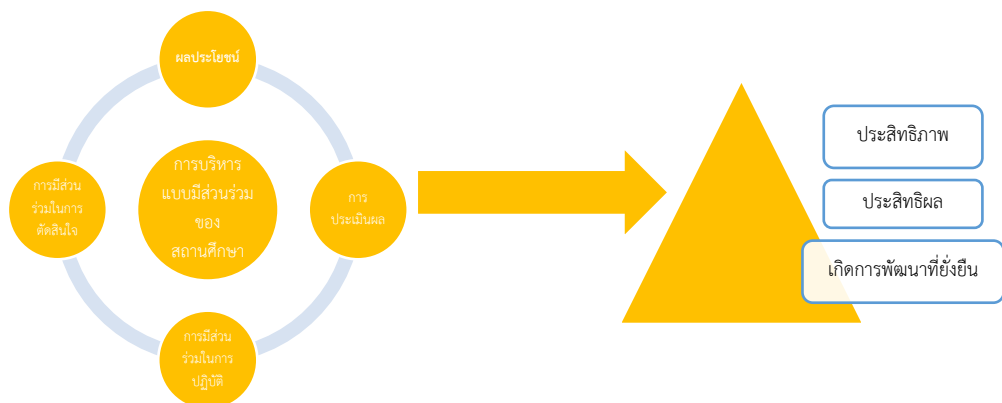
อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาเครือข่ายชัยบุรีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ และด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า คณะกรรมการสถานศึกษาเครือข่ายชัยบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานสถานศึกษา ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ 3) ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และ 4) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยดำเนินงานอย่างจริงจัง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของมารี จิตบรรจง และ ละมุล รอดขวัญ (2564) การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามทัศนะของประธานคณะกรรมการสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน

ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาเครือข่ายชัยบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 จำแนกตามอายุ และประสบการณ์ทำงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุรัตน์ คานินท์, วิรัชพัชร วงษ์วัฒน์เกษม และสุวัฒน์พงษ์ รมศรี (2564) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่า ไม่แตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้าน

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

จากการวิจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเครือข่ายชัยบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 พบองค์ความรู้ที่สามารถสรุปเป็นแผนภาพ ได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

จากผลการวิจัยผู้วิจัยขอเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และการทำวิจัยต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีอายุ 30 ปีขึ้นไปและมีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 7 ปี มีระดับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาเครือข่ายชัยบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อวิเคราะห์ราย

ด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ในส่วนของด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ และด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

1.2 ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ การมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาเครือข่ายชัยบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 จำแนกตามอายุ และประสบการณ์ทำงาน ทั้ง 165 คน มีความพึงพอใจตามลำดับดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ คณะกรรมการบริหารสถานศึกษา ควรมีส่วนร่วมตัดสินใจในช่วงเริ่มต้นดำเนินการและปฏิบัติตามแผนการทำงาน มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สาเหตุ มีส่วนในการวิเคราะห์และกำหนดตามความต้องการมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ คิดค้นแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหา มีส่วนร่วมวางแผนแก้ไขปัญหา มีส่วนร่วมตัดสินใจ และร่วมรับผิดชอบ ผลกระทบจากการบริหารจัดการส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผลทางเลือกของการตัดสินใจ ให้เกิดผลที่ดีตาม บริบทสถานที่ต่างๆ เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการพิจารณา ติดตามประเมินผล ประเมินคุณภาพ การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการพิจารณา ติดตามและประเมินผลคุณค่าการบริหารแบบมีส่วนร่วม ในการพิจารณาตัดสินใจตามสภาพจริง และมีความเป็นธรรมต่อการติดตามประเมินผล การมีส่วนร่วมในการพิจารณาตัดสินใจเกี่ยวกับการกระทำต่อการติดตาม และ ประเมินผลการบริหารแบบมีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้หน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ มีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล เปิดโอกาส ให้ครู และนักเรียน มีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล เปิดโอกาสให้มีผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องภายนอก สถานศึกษา ได้ร่วมติดตามประเมินผล ส่วนร่วมในการติดตาม ประเมินผลระหว่างดำเนินงาน มีส่วนร่วมในการติดตาม ประเมินผล หลังการดำเนินงาน มีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลเพื่อปรับปรุงและพัฒนาหรือภารกิจร่วมกัน มีส่วน ร่วมในการร่วมประชุม เพื่อตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานโครงการ ได้ร่วมวิเคราะห์ ความคิดเห็น ความคาดหวัง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงของทุกฝ่าย ได้นำผลการประเมินโครงการมาใช้ในการพิจารณาร่วมกัน เพื่อจัดทำ โครงการ กิจกรรมในการดำเนินงานครั้งต่อไป ควรร่วมกันส่งเสริม สนับสนุนการตัดสินใจตั้งแต่ระยะเริ่ม การตัดสินใจ ในช่วงของกิจกรรม และการตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรม ตามทฤษฎีการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโคเฮนและอัทซอพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากข้อค้นพบการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้ ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ บริหารสถานศึกษาเครือข่ายชัยบุรี และควรศึกษาความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารกับการบริหาร วิชาการของสถานศึกษาเครือข่ายชัยบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ (2563). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.

2545, กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ

ชโลม คุ่มวงษ์ (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการบริหาร วิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. คณะครุศาสตร์ อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ชาฎณี เหมือนโพธิ์ทอง. (2554). การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการทำงานเป็นทีมของพนักงานครูในสถานศึกษาสังกัด เทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต.มหาวิทยาลัยศิลปกร

จิตา วิหครัตน์ (2558). การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6, วิทยานิพนธ์บัณฑิต.วิทยาลัยราชภัฏราชชนนครินทร์

- ทินกร ประเสริฐหล้า (2553). **การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนครเขต 1, วิทยานิพนธ์บัณฑิต.มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร**
- พัชรินทร์ คุณณะรา และ อุไร สุทธิรัมย์ (2565). บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 1. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 7(7), 238-255
- พรเทพ เหมรานนท์. (2564). **การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1และเขต 2, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย. คณะการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี**
- มารี จิตบรรจง และ ละมุล รอดขวัญ. (2564). การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามทัศนะของประธานคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัด ตริ่ง. *Journal of Education and Innovative Learning*, 1(3), 285-300.
- เมวิกา แยมยิ้ม, พงษ์ธร สิงห์พันธ์ และ ธิดารัตน์ จันทะทิน (2565). การศึกษาการมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา อุบลราชธานี อำนาจเจริญ ในศตวรรษที่ 21. *วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์*, 7(2), 249-268
- วรวุฒิ ตีะคำวรรณ และคณะ (2558). **การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1, ปริญญาโทครุศาสตร์มหาบัณฑิต. สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง**
- วิโรจน์ ผลแยม (2557). **การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษา**,วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย ฉบับสังคมศาสตร์ และ มนุษยศาสตร์
- นิตกร วรธนา และ วิรัชพัทร วงศ์วัฒน์เกษม (2562). **การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายอำเภอเสลภูมิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3, การประชุมวิชาการระดับชาติ วิทยาลัยนครราชสีมา ครั้งที่ 6 ประจำปี พ.ศ.2562 “สังคมผู้สูงวัย : โอกาสและความท้าทายของอุดมศึกษา”**
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2565). **แผนยุทธศาสตร์การพัฒนานุเคราะห์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 – 2565** <http://www.bga.moe.go.th/2018/?p=13136>
- สุจิตรา ประจงกุล และคณะ (2558). **การพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม**
- สุนทร โคตรบรรเทา (2551). **หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา.** กรุงเทพมหานคร: ปัญญาชน
- สุจิตรา ประจงกุล และคณะ (2558). **การพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม**
- สุนทรี่ แสงอุไร (2559). **การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 1, วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ฉะเชิงเทรา: บัณฑิต**
- สุภัททา อินทรศักดิ์ (2561). **การนำเสนอรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียน ส่งเสริมสุขภาพ, วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (การบริหารการศึกษา). พระนครศรีอยุธยา: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา**